

PM Rotel V (Dnr KS 2018/1027)

Kategorisering av verksamheter och åtgärder utifrån krav på miljökonsekvensbeskrivning

Remiss från Miljö- och energidepartementet

Remisstid den 26 oktober 2018

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Remissen besvaras med hänvisning till vad som sägs i promemorian.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Föredragande borgarrådet Katarina Luhr anför följande.

Ärendet

Naturvårdsverket har på uppdrag av regeringen med hjälp av Havs- och vattenmyndigheten föreslagit vilka miljöfarliga verksamheter och vattenverksamheter som alltid kan antas medföra betydande miljöpåverkan, samt för vilka verksamheter frågan om betydande miljöpåverkan ska bedömas från fall till fall.

Ett viktigt syfte är att säkerställa att Sverige uppfyller Miljökonsekvensbeskrivningsdirektivet (MKB-direktivet). Naturvårdsverket har haft som utgångspunkt att det inte ska ställas mer långtgående krav på verksamhetsutövare än vad som följer av MKB-direktivet, om det inte är motiverat för att uppnå ett tillräckligt miljöskydd.

I uppdraget ingick inte att föreslå att tillståndspliktiga verksamheter ska undantas från krav på miljöbedömning och inte heller att föreslå ändringar i miljöprövningsförfordningen. Skrivelsen som redovisar regeringsuppdraget, har skickats till staden för yttrande och finns i sin helhet på [Naturvårdsverkets hemsida](#).

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, miljö- och hälsoskyddsnämnden och Stockholms Stadshus AB. Stockholms Stadshus AB har vidareremitterat ärendet till dotterbolagen Stockholm Vatten och Avfall AB samt Stockholms Hamn AB.

Stockholms Hamn AB har valt att inte svara på remissen och Stockholms Stadshus AB avstår från att svara med egna synpunkter och hänvisar direkt till Stockholm Vatten och Avfall AB:s svar.

Stadsledningskontoret anser att det är viktigt att i det fortsatta arbetet säkerställa att de lokala och regionala myndigheterna inte drabbas av merarbete utan motsvarande samhällsnytta. Om antalet ärenden ökar som följd av förslaget bör staten sörja för en enhetlig tillämpning av förändrade regelverk.

Miljö- och hälsoskydds nämnden tillstyrker förslagen men anser att den underimplementering som kvarstår gällande delar av några anmälningsskyldiga verksamheter bör hanteras utan att fler anmälningsskyldiga verksamheter blir tillståndsskyldiga.

Stockholms Stadshus AB (genom Stockholm Vatten och Avfall AB) är positivt till förslaget men ser samtidigt att ett större ansvar läggs på handläggande myndighet. Det är mycket positivt om handläggningstiden minskar. Detta förutsätter dock att den enskilde handläggaren bereds möjlighet att sätta sig in i ärendet och har erforderlig kompetens att göra en konsekvent bedömning från fall till fall.

Mina synpunkter

Naturvårdsverkets förslag innebär att färre tillståndsskyldiga miljöfarliga verksamheter jämfört med dagens regler alltid ska antas medföra betydande miljöpåverkan.

Angående anmälningsskyldiga verksamheter så föreslår Naturvårdsverket att tillsynsmyndigheten behöver ta ställning i frågan om betydande miljöpåverkan för fler verksamheter än idag. Naturvårdsverkets bedömning är att förändringarna kan genomföras med ett bibehållet miljöskydd och sammantaget innebär förändringarna att företagens administrativa börda minskar något.

Förslaget innebär samtidigt att de kommunala nämnderna (tillsynsmyndigheten), i fler anmälningsärenden än idag, kommer att behöva pröva om verksamheten eller åtgärden behöver tillståndsprövas. Detta medför alltså att arbetsbördan för att handlägga anmälningar troligen kommer att öka, dock har kommunerna möjlighet att finansiera den ökade arbetsbördan via avgifter. För att även säkerställa en jämn nivå mellan handläggare, och i viss mån även mellan olika myndigheter, bör riktlinjer tas fram för att underlätta arbetet och att stödja en likartad bedömning.

Sammantaget är bedömningen från Naturvårdsverket att förslaget kan genomföras med ett bibehållet eller till och med ett något förbättrat miljöskydd, jag har därför inget att erinra mot förslaget.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Remissen besvaras med hänvisning till vad som sägs i promemorian.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Stockholm den 4 oktober 2018

KATARINA LUHR

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Remissammanställning

Ärendet

Naturvårdsverket har på uppdrag av regeringen med hjälp av Havs- och vattenmyndigheten föreslagit vilka miljöfarliga verksamheter och vattenverksamheter som alltid kan antas medföra betydande miljöpåverkan, samt för vilka verksamheter frågan om betydande miljöpåverkan ska bedömas från fall till fall.

Ett viktigt syfte är att säkerställa att Sverige uppfyller Miljökonsekvensbeskrivningsdirektivet (MKB-direktivet). Naturvårdsverket har haft som utgångspunkt att det inte ska ställas mer långtgående krav på verksamhetsutövare än vad som följer av MKB-direktivet, om det inte är motiverat för att uppnå ett tillräckligt miljöskydd.

I uppdraget ingick inte att föreslå att tillståndspliktiga verksamheter ska undantas från krav på miljöbedömning och inte heller att föreslå ändringar i miljöprövningsförfordningen. Skrivelsen som redovisar regeringsuppdraget i sin helhet finns på [Naturvårdsverkets hemsida](#).

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, miljö- och hälsoskyddsnämnden och Stockholms Stadshus AB. Stockholms Stadshus AB har vidareremitterat ärendet till dotterbolagen Stockholm Vatten och Avfall AB samt Stockholms Hamn AB.

Stockholms Hamn AB har valt att inte svara på remissen och Stockholms Stadshus AB avstår från att svara med egna synpunkter och hänvisar direkt till Stockholm Vatten och Avfall AB:s svar.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 28 augusti 2018 har i huvudsak följande lydelse.

Stockholms stads miljöprogram för perioden 2016–2019, antaget av kommunfullmäktige den 4 april 2016, utgår från de utmaningar som råder för att Stockholms livsmiljö ska vara hållbar. Miljöprogrammet omfattar både den direkta påverkan som staden har genom sin egen organisation men även det som staden indirekt rör över i form av övriga aktörers påverkan inom stadens geografiska område. I miljöprogrammet finns bland annat målsättningen om ett giftfritt Stockholm samt mål om hållbar mark- och vattenanvändning.

Av kommunfullmäktiges budget för 2018 framgår att stadens miljö- och hälsoskyddsnämnd ska, både i förebyggande tillsyn och som samtalspartner med näringslivet, öka både stadens och privata aktörers arbete för minskad kemikaliepåverkan. I takt med att staden växer etablerar sig allt fler verksamheter som är anmälnings- eller tillståndspliktiga.

Mot denna bakgrund vill stadsledningskontoret framföra att nationella regelverk som stöder Stockholms stads miljöambitioner generellt sett välkomnas. Det är lovvärt i sig att åstadkomma en större grad av överensstämmelse mellan svensk lag och EU-direktiv då det torde förenkla för både näringsliv och berörda myndigheter.

Stadsledningskontoret konstaterar att arbetsbördan för den kommunala tillsynsmyndigheten bedöms öka samtidigt som den administrativa börda för företagen bedöms minska något. Enligt stadsledningskontorets uppfattning saknas underlag i förslaget för att bedöma om

dessa förändringar står i rimlig proportion till varandra och på vilket sätt handläggningstiderna totalt sett påverkas. Det är viktigt att säkerställa att de lokala och regionala myndigheterna inte drabbas av merarbete utan motsvarande samhällsnytta av insatsen. Om antalet ärenden hos tillsynsmyndigheterna ökar är det även viktigt från de sökandes och övriga sakägares perspektiv att sörja för enhetlig tillämpning av förändrade regelverk.

Naturvårdsverket redovisar att föreslagen reglering inte motsvarar MKB-direktivet fullt ut och stadsledningskontoret tolkar skrivningarna som att ytterligare regeljusteringar behöver göras. Kontoret förordrar i så fall att sådana justeringar efter remittering genomförs samtidigt med övriga ändringar i förslaget.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 25 september 2018 följande.

1. Godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Justera ärendet omedelbart.

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 11 september 2018 har i huvudsak följande lydelse.

Miljöförvaltningen har inga synpunkter på de ändringar som föreslås gällande tillståndspliktiga verksamheter.

Vad gäller anmälningspliktiga verksamheter konstaterar miljöförvaltningen att de föreslagna ändringarna medför att tillsynsmyndigheten i fler fall än idag behöver göra en behovsbedömning. En stor del av verksamheterna som kommer att omfattas av behovsbedömningskravet innebär däremot sannolikt mycket sällan betydande miljöpåverkan. Ändringarna innebär även i detta fall en reglering som bättre överensstämmer med MKB-direktivet varför förvaltningen tillstyrker förslaget även i den delen.

Förvaltningen noterar att förslagen inte innebär att den svenska implementeringen motsvarar MKB-direktivet fullt ut. Naturgrustäkter för markägarens husbehov som är anmälningspliktiga enligt 4 kap. 4 § miljöprövningsförordningen omfattas av MKB-direktivets bilaga 1 (p. 19) om verksamhetsområdet överstiger 25 ha. Eftersom bestämmelsen i miljöprövningsdirektivet föreskriver anmälningsplikt föreslår Naturvårdsverket dock att det fortsatt görs en behovsbedömning gällande alla naturgrustäkter för husbehov som regleras av bestämmelsen. En naturgrustäkt för husbehov med verksamhetsområde överstigande 25 ha kommer alltså i den svenska implementeringen inte alltid att kräva en miljökonsekvensbedömning trots att så föreskrivs i direktivet.

Likaså omfattas behandling av avfall i form av uppgrävda förorenade massor på plats under högst tolv månader (anmälningspliktig verksamhet enligt 29 kap. 37 § miljöprövningsförordningen) av MKB-direktivets bilaga 1 (p. 9) om det rör sig om farligt avfall och behandling sker genom kemisk behandling under rubriken D9 i bilaga 1 till avfallsdirektivet (2008/98/EG). Även vad gäller 29 kap. 37 § miljöprövningsförordningen föreslår Naturvårdsverket att det i den svenska implementeringen ska krävas en behovsbedömning. Av MKB-direktivet följer dock att en miljökonsekvensbedömning alltid ska krävas om det är fråga om farligt avfall och de metoder som anges i punkten 9 i bilaga 1 till direktivet används.

Förvaltningen uppfattar att Naturvårdsverket bedömer att det i dessa fall är lämpligare att utreda om justeringar kan göras i miljöprövningsförordningen genom att de idag anmälningspliktiga verksamheterna i den delen de omfattas av MKB-direktivets bilaga 1 blir tillståndspliktiga (se s. 38 i förslaget). En sådan översyn har inte omfattats av Naturvårdsverkets uppdrag denna gång.

Förvaltningen konstaterar att någon utökad tillståndsplikt inte föreslås för dessa verksamheter i nuläget. I en fortsatt lagstiftningsprocess bör dock beaktas att en tillståndsprocess alltid innebär ökade kostnader och tidsutdräkt för verksamhetsutövarna. Den kvarstående underimplementeringen bör därför i framtiden lösas genom krav på miljökonsekvensbedömning i den mån det följer av MKB-direktivet trots att verksamheterna endast omfattas av anmälningsplikt. I vart fall anser förvaltningen att tillståndsplikten inte bör utökas mer än nödvändigt.

Stockholms Stadshus AB

Stockholms Stadshus AB:s yttrande daterat den 23 augusti 2018 har i huvudsak följande lydelse.

Underremisser

Stockholm Vatten och Avfall

Naturvårdsverket har genomfört ett regeringsuppdrag i vilket man redovisar vilka krav på miljökonsekvensbeskrivning som bör ställas på miljöfarliga verksamheter och vattenverksamheter. Stockholm Vatten och Avfall producerar vatten och renar avloppsvatten från över en miljon människor i stockholmsregionen. Därutöver samlas avfall in från knappt en miljon invånare i Stockholms stad. Bolaget är direkt påverkade ur såväl ett vatten- som ett avfallsperspektiv.

I korthet innebär förslaget att kraven sänks avses gällande dokumentering av miljökonsekvenser. Bolaget är positivt till förslaget men ser samtidigt att ett större ansvar läggs på handläggande myndighet. För den vattenrelaterade verksamheten har förslaget har störst påverkan vid prövning av avloppsreningsverk mindre än 10 000 personekvivalenter vilket är en lägre gräns än Stockholm Vatten och Avfalls befintliga reningsverk.

Det är mycket positivt om handläggningstiden minskar. Detta förutsätter dock att den enskilde handläggaren bereds möjlighet att sätta sig in i ärendet och har erforderlig kompetens att göra en konsekvent bedömning från fall till fall. Om detta inte uppfylls finns en risk att handläggningstiden snarare riskerar att öka vilken vore mycket negativt. För att säkerställa en jämn nivå mellan handläggare, och i viss mån även mellan olika myndigheter, krävs också att riktlinjer tas fram vilka leder till en likartad bedömning. En enklare handläggning skapar även positiva effekter för branschen i stort och bolaget kommer sannolikt påverkas av positiva bieffekter såsom enklare tillgång till externa resurser i samma bransch.